Årsberetning

HC Norge Pensjonskasse ble etablert i 2006 for å dekke behov for tjenestepensjon til foretakene i Heidelberg Cement AG i Norge. Dette omfatter Norcem AS, HeidelbergCement Norway AS, NorBetong AS, NorBetong Pumping AS, Betong Sør AS, NorStone AS og Betong Øst Trøndelag AS. Pga. endring i konsernforhold har sistnevnte selskap flyttet sin pensjonsordning til livselskap fra 01.01.2020.

Pensjonskassen har ingen ansatte, og virksomheten administreres av Gabler. Dette inkluderer daglig ledelse og ansvarshavende aktuar. Kapitalforvaltningen utøves av pensjonskassens styre. Virksomheten drives fra Oslo, og anses ikke å ha direkte påvirkning på det ytre miljø.

Foretakene har like ytelsespensjonsordninger, med alderspensjonsnivå 60 % og pensjonsregulering iht lov om foretakspensjon. Ordningene omfatter også uførepensjon, ektefellepensjon og barnepensjon. Ytelsespensjonsordningen ble lukket for nye medlemmer fra 01.01.2018.

I desember 2017 kunne aktive medlemmer velge enten å fortsette i ytelsesordningen, eller omdanning til innskuddspensjon. Alle nye ansatte etter 01.01.2018 er meldt inn i innskuddsordning, som også administreres av pensjonskassen. Totalt årlig innskudd til alderspensjon utgjør 6 % av pensjonsgrunnlaget inntil 7,1 G og 16 % over 7,1 G; maksimert til 12 G. I tillegg omfatter ordningen risikouførepensjon.

Ved utgangen av 2019 hadde pensjonskassen 128 (161) aktive i ytelsesordningen og 444 (412) i innskuddsordningen, 49 (41) uførepensjonister og 598 (582) alders- og etterlattepensjonister. Fra 01.01.2013 forvalter pensjonskassen fripoliser for fratrådte, som følge av at avtalen om dette med et livselskap opphørte. Fra 01.01.2017 forvaltes også fripoliser for opptjent rett til uførepensjon ifølge de tidligere regler, da nye vilkår ble innført som følge av lovendring; og fra 01.01. 2018 også fripoliser for medlemmer som er gått over til innskuddspensjon. Ved utgangen av 2019 forvaltet pensjonskassen totalt 669 (679) fripoliser (én person kan ha flere fripoliser) og 45 pensjonskapitalbevis.

Årsregnskapet er ført etter gjeldende regler og forskrifter for pensjonskasser. Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet et rettvisende bilde av pensjonskassens resultat og finansielle stilling, og forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Styrets arbeid

Regelverkets krav til representasjon av begge kjønn er oppfylt, og styrets sammensetning er som følger:

- Oppnevnt av foretaket: Bjørn Styrmo (styreleder), Kjersti Hatlevik, Knut Omreng, Kjell Skjeggerud og Kristin Tosseviken; sistnevnte har ikke tilknytning til foretakene med pensjonsordning i pensjonskassen. Varamedlemmer er Kari Trulsrud og Svein Eriksson.
- Valgt av og blant pensjonskassens medlemmer (personlig varamedlem i parentes): Sigrun Bremseth (Kari Stulen Aamot), Tom Jacobsen (Trond Tangen), Jon Even Pedersen (Jan Erik Nilsen) og Anne-Marit Eriksen (Nelly Haug).

I 2019 er det avholdt tre ordinære styremøter og ett møte per post. Kapitalforvaltningen gjennomgås i alle ordinære styremøter; dette kommer i tillegg til månedlig finansrapportering. Styret behandler kvartalsregnskap med resultatanalyse basert på oppdaterte forsikringsmessige avsetninger, og har vedtatt overordnet strategi, investeringsstrategi og forsikringsstrateg. Strategiene er tilpasset de nye kapitalkrav som ble innført fra 01.01.2019. Kvartalsvis fremlegges uavhengig kontrollrapport for investeringene og risikorapport for oppfølgning av solvenskapitaldekningen.

Risikostyring

For å unngå tap på medlemmenes opptjente rettigheter m.v. har styret vedtatt strategier for investerings- og forsikringsområdene, og etablert løpende rapportering. Det er stilt krav til tjenesteleverandørene som ledd i styringen av operasjonell risiko. Dette følges bl.a. opp ved internkontrollrapportering.

Styring av forsikringsteknisk risiko dekkes i forsikringsstrategi. Forsikringsteknisk oppgjør og regnskapsrapportering skjer kvartalsvis. Forsikringsrisikoen er begrenset ved gjenforsikring for katastrofetilfeller.

Fra 01.01.2014 har pensjonskassen innført et strengere dødelighetsgrunnlag, for å redusere risiko knyttet til allment økende levealder. Dette medførte en økning av premiereserven på 33,6 mill., etter en opptrappingsplan godkjent av Finanstilsynet. Det gjenværende oppreserveringsbehov på 3,9 mill. ved utgangen av 2019 vil bli dekket i 2020.

Pensjonskassen har ikke ansvar for avkastningen i innskuddsordningen. Ytelsesordningen forvaltes i henhold til avtale med foretakene under regelverk for investeringsvalg. Foretakene har her primæransvar for avkastningen, mens forvaltningen utøves av pensjonskassen ifølge en investeringsstrategi som foretakene slutter seg til. Pensjonskassens risiko knyttet til manglende avkastning for ytelsesordningen er avdekket ved rett til å belaste foretakenes premiefond, og foretakenes plikt til å betale premietilskudd. Pensjonskassen har risiko for avkastningen på fripolisenes premiereserve, som nå utgjør 23,6 % av pensjonskassens forvaltningskapital. Det forventes ingen betydelig økning av fripolisenes premiereserve de nærmeste år.

Den største risiko i kapitalforvaltningen anses å være markedsrisiko, det vil si risiko for fall i aksje-, obligasjons- og eiendomsverdier. Markedsrisiko vurderes og styres ved grenser for eksponering mot delmarkeder, samt stresstester, som gir et mål på tap i et worst case-scenario.

Investeringer i utenlandske aksjer og obligasjoner er så langt det er praktisk mulig sikret mot valutarisiko. Pensjonskassen investerer kun i verdipapirfond og tilsvarende. Dette gir risikospredning og -begrensning, og tilfredsstillende likviditet. Eiendomsinvesteringene er i fond og således fordelt på mange eiendommer, med geografisk og næringsmessig spredning.

Med virkning fra 01.01.2019 er det innført nytt og strengere kapitalkrav for pensjonskasser, som skal sende stresstester og beregnet solvenskapitaldekning til Finanstilsynet hvert halvår på fastlagt skjema. Nøkkeltall rapporteres kvartalsvis til styret, mens avkastning m.v. rapporteres månedlig. I investeringsstrategien er det nedfelt handlingsregler som skal styre risikoen for brudd på kapitalkravet.

Kapitalforvaltning

Midlene i ytelsesordningen, fripolisene og selskapsporteføljen forvaltes samlet, etter en investeringsstrategi fastsatt av styret. Det vedvarende lave rentenivået gjør det utfordrende å oppnå en avkastning som minst dekker renten pensjonskassen plikter å tilføre premiereservene. Investeringene er fordelt på ulike aktivaklasser og markeder for å spre risiko og oppnå høyere avkastning over tid. Avkastningen kan imidlertid variere meget fra år til annet. Årets avkastning ble 11,6 % (-1,6 %). Hovedtrekkene i investeringsstrategien er som følger:

Aktivaklasse	Strategisk vekt, %	Minimum, %	Maksimum, %
Pengemarked/bank	**5**	**0**	**10**
Obligasjoner totalt	**50**	**30**	**70**
Norske obligasjoner - investeringsgrad	10	5	20
Norske obligasjoner - høyrente	5	0	10
Globale obligasjoner	35	25	45
Aksjer totalt	**25**	**22**	**28**
Norske aksjer	3	2	4
Globale aksjer	19	17	21
Aksjer i fremvoksende markeder	3	0	4
Hedgefond	**5**	**0**	**10**
Eiendom	**15**	**0**	**20**
Total	**100**		

Medlemmene i innskuddsordningen kan velge mellom ulike profiler med varierende markedsrisiko for forvaltningen av sine innskuddsmidler. Nesten 99 % av medlemmene har valgt profilen «aldersjustert,» der markedsrisiko automatisk trappes ned med alder. Ved utgangen av 2019 forvaltet pensjonskassen i alt 31 mill. i innskuddsordningene.

Resultatutvikling og –disponering

Pensjonskassens tariffer er tilpasset forsikringsteknisk risiko og løpende driftskostnader, og avkastningen er normalt det elementet som har størst betydning for resultatet. Renteresultatet ble 30,1 mill. (-21,1 mill.). Fra og med 2019 er ikke premiefond tilført garantert rente, men er tilordnet sin andel på 6,4 mill. av avkastningen. 23,6 mill. er avsatt til tilleggsavsetninger som en buffer mot risiko for svak avkastning i fremtiden.

Samlet risikoresultat ble -3,0 mill. (6,0 mill.), som i det vesentligste belastes teknisk resultat. Videre er teknisk resultat belastet med 5,4 mill. (6,9 mill.) til oppreservering til nytt dødelighetsgrunnlag. Kostnadsresultatet ble 0,2 mill. (-0,5 mill.). Det er inntektsført 3,1 mill. (3,1 mill.) i rentegarantipremie. Teknisk resultat ble -5,0 mill. (0,6 mill.). Ikke-teknisk resultat består av selskapsporteføljens netto avkastning og ble 3,2 mill. (-0,4 mill.). Regnskapsmessig totalresultat ble 0,4 mill. (0,2 mill.). 0,6 mill. er overført fra risikoutjevningsfond, og 1,0 mill. er tilført egenkapital.

Finansiell stilling

Forvaltningskapitalen økte med 12 % til 682,9 mill. Egenkapital utgjør i alt 35,1 mill. (34,7 mill.), hvorav 27,1 mill. er skutt inn av Norcem. Samlet premiefond utgjør 70,6 mill. (69,2 mill.), og tilleggsavsetningene 30,1 mill. (6,7 mill.). Gjeldende krav til solvenskapital var oppfylt.

Covid 19

Det er etter regnskapsårets slutt oppstått betydelig markedsuro med fall i både aksjemarked og rentenivå. Fallende rentenivå er det vesentligste for pensjonskassen i forhold til solvenskapitaldekning. Pensjonskassen har etablert rutiner for denne type markedsuro og situasjonen overvåkes nøye.

Oslo, 19. mars 2020 - i styret for HC Norge Pensjonskasse

Bjørn Styrmo styreleder	Kjersti Hatlevik nestleder	Tom Jacobsen	Sigrun Bremseth
Knut Omreng	John E. Pedersen	Kjell Skjeggerud	Kristin Tosseviken
Anne-Marit Eriksen			Eiler Helén daglig leder

HC Norge Pensjonskasse

Resultat

	TEKNISK REGNSKAP *Tall i hele tusen*	Note	2019	2018
1.	**Premieinntekter**			
1.1	Forfalte premier, brutto	18	36 370	40 226
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier	19	-45	-45
	Sum premieinntekter for egen regning		**36 325**	**40 181**
2.	**Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen**			
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1 863	1 615
2.4	Verdiendringer på investeringer		10 699	-2 424
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		4 382	-975
	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		**16 944**	**-1 784**
3.	**Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen**			
3.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		4 274	4 292
3.4	Verdiendringer på investeringer		27 731	-7 098
3.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		10 033	-2 581
	Sum netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		**42 037**	**-5 387**
5.	**Pensjoner mv.**			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	21	-19 187	-19 306
5.2	Overføring av premiereserve, pensjonskapital mv. og tilleggsavsetninger til andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	20	-27	-2 712
	Sum pensjoner mv.		**-19 214**	**-22 018**
6.	**Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser**			
6.1	Endring i premiereserve mv.			
6.1.1	Endring i premiereserve mv., brutto	14	-17 547	-81 173
6.1.1.1	Endring i premiereserve - Oppreservering av premiereserve	14	-596	-324
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	14	-2 414	933
6.3	Endring i kursreguleringsfond	14	-10 012	822
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser		**-30 569**	**-79 741**
7.	**Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje**			
7.1	Endring i pensjonskapital mv.	15	-14 987	61 289
7.1.1	Endring i pensjonskapital mv. - Oppreservering av pensjonskapital	15	-4 802	-6 569
7.3	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	15	-6 417	4 411
7.4	Endring i andre avsetninger	15	-21 000	13 756
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		**-47 207**	**72 888**
8.	**Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser**			
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet		-86	0
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		84	-232
	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		**-2**	**-232**
9.	**Forsikringsrelaterte driftskostnader**			
9.1	Forvaltningskostnader	22	-202	-387
9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	22	-3 076	-2 932
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		**-3 277**	**-3 320**
11.	**Resultat av teknisk regnskap**		**-4 963**	**587**

HC Norge Pensjonskasse

Resultat

	IKKE-TEKNISK REGNSKAP *Tall i hele tusen*	Note	2019	2018
12.	**Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen**			
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		358	378
12.4	Verdiendringer på investeringer		2 057	-568
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		843	-228
	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		**3 258**	**-418**
14.	**Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen**			
14.1	Forvaltningskostnader	22	-12	-25
	Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		**-12**	**-25**
15.	**Resultat av ikke-teknisk regnskap**		**3 246**	**-443**
16.	**Resultat før skattekostnader**		**-1 717**	**144**
17.	**Skattekostnader**	24	**2 099**	**10**
20.	**TOTALRESULTAT**	23	**381**	**154**
	Overført fra/til risikoutjevningsfond	23	631	-237
	Avkastning på risikoutjevningsfond	23	-9	0
	Overført fra/til egenkapital	23	-1 004	83
	SUM OVERFØRT		**-381**	**-154**

HC Norge Pensjonskasse

Balanse

	EIENDELER *Tall i hele tusen*	Note	31.12.2019	31.12.2018
	EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2.	**Investeringer**			
2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2	14 818	10 637
2.4.2	Rentebærende verdipapirer	3	17 054	12 479
2.4.3	Utlån og fordringer	4	714	2 115
	Sum investeringer		**32 586**	**25 231**
3.	**Fordringer**			
3.1	Fordringer knyttet til premieinntekter	7	73	78
3.2	Andre fordringer	7	944	9 716
	Sum fordringer		**1 017**	**9 794**
4.	**Andre eiendeler**			
4.3	Eiendeler ved skatt	24	2 099	0
	Sum andre eiendeler		**2 099**	**0**
	SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		**35 701**	**35 024**
	EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6.	**Investeringer i kollektivporteføljen**			
6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2	82 002	63 135
6.4.2	Rentebærende verdipapirer	3	94 377	74 068
6.4.3	Utlån og fordringer	4	3 949	12 553
	Sum investeringer i kollektivporteføljen		**180 327**	**149 756**
8.	**Investeringer i investeringsvalgporteføljen**			
8.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
8.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	2	219 852	183 328
8.4.2	Rentebærende verdipapirer	3	235 374	207 555
8.4.3	Utlån og fordringer	4	11 608	34 697
	Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		**466 834**	**425 581**
	SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE		**647 162**	**575 337**
	SUM EIENDELER		**682 863**	**610 361**

HC Norge Pensjonskasse

Balanse

	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER *Tall i hele tusen*	Note	31.12.2019	31.12.2018
10.	**Innskutt egenkapital**		**27 149**	**27 149**
11.	**Opptjent egenkapital**			
11.1	Risikoutjevningsfond		0	622
11.2	Annen opptjent egenkapital		7 914	6 910
	Sum opptjent egenkapital		**7 914**	**7 533**
13.	**Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser**			
13.1	Premiereserve mv.	14	161 261	143 116
13.2	Tilleggsavsetninger	14	9 055	6 641
13.3	Kursreguleringsfond	14	10 012	0
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		**180 327**	**149 756**
14.	**Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - særskilt investeringsportefølje**			
14.1	Pensjonskapital mv.	15	375 246	355 456
14.2	Tilleggsavsetninger	15	21 020	20
14.3	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	15,16,17	70 568	69 519
	Sum forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		**466 834**	**424 995**
16.	**Forpliktelser**			
16.2	Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	8	210	237
16.3	Andre forpliktelser	8	428	691
	Sum forpliktelser		**638**	**928**
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		**682 863**	**610 361**

Oslo, 19.mars 2020

Bjørn Styrmo
Styreleder

Kjersti Hatlevik
Nestleder

Tom Jacobsen
Styremedlem

Kristin Tosseviken
Styremedlem

Knut Omreng
Styremedlem

John E. Pedersen
Styremedlem

Kjell Skjeggerud
Styremedlem

Sigrun Kjær Bremseth
Styremedlem

Anne-Marit Eriksen
Styremedlem

Eiler Helén
Daglig leder

HC Norge Pensjonskasse

Egenkapitaloppstilling

Egenkapital *Tall i hele tusen*	**2019**	**2018**
Innskutt egenkapital 01.01	27 149	27 149
Innbetalt i året	0	0
Innskutt egenkapital 31.12	**27 149**	**27 149**
Annen opptjent egenkapital 01.01	6 910	6 993
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	1 004	-83
Annet opptjent egenkapital 31.12	**7 914**	**6 910**
Risikoutjevningsfond 01.01	622	385
Overført fra/til risikoutjevningsfond	-631	237
Avkastning på risikoutjevningsfond	9	0
Risikoutjevningsfond 31.12	**0**	**622**

HC Norge Pensjonskasse

Kontantstrømoppstilling

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalt til premiefond/Innbetalt premie	30 974	80 810
Netto utbetalt ved flytting (inn +/ ut -)	-27	-2 712
Finansinntekter	6 495	6 285
Utbetalte pensjoner mv.	-19 187	-19 306
Forsikringsrelaterte driftskostnader, inkl. reassuranse	-3 334	-3 390
Endring i periodiseringer	6 759	-7 004
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	**21 680**	**54 684**
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto investert i aksjer og andeler	-21 413	-12 557
Netto investert i obligasjoner og rentepapir	-35 119	-6 607
Netto investert i andre finansielle eiendeler	0	-114
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-56 531**	**-19 278**
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**0**	**0**
Likviditetsbeholdning 1.1.	51 088	15 683
Netto kontantstrøm for perioden	-34 851	35 406
Likviditetsbeholdning 31.12.	**16 237**	**51 088**

HC Norge Pensjonskasse

Noter

NOTE 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende regnskapsskikk i Norge, samt satt opp i henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap m.v.

Finansielle eiendeler
Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

- Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost
- Utlån og fordringer

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)
Aksjer og andeler med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, verdipapirfond og aksjer og andeler i selskap med deltakerfastsetting (IS/KS/ANS).
Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Rentebærende verdipapirer
Rentebærende verdipapirer måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av investering i obligasjoner, sertifikater og verdipapirfond.
Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser.
For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Forvaltning av kunde- og selskapsporteføljen
Pensjonskassens avkastning på eiendeler, fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) før årsoppgjørsdisposisjoner.
Eiendeler ved utgangen av en periode fordeles prosentvis etter en algoritme som omfatter pensjonskassens egenkapital (selskapsporteføljen) og de forsikringstekniske avsetninger (kundeporteføljen) etter årsoppgjørsdisposisjoner, samt andre eiendeler og forpliktelser.

Forvaltning av investeringsvalgporteføljen (Innskuddspensjon)
Pensjonskassens eiendeler i innskuddsporteføljen forvaltes etter reglene for investeringsvalg. Det er etablert fire ulike risikoprofiler bestående av ulike verdipapirfond hvor det enkelte medlem selv velger risikoprofil. Pensjonskassen har ingen risiko knyttet til verdiendringer i innskuddsporteføljen. Eiendelene i innskuddsporteføljen er i notene inkludert i kundeporteføljen for investeringsvalg.

Forsikringsmessige forpliktelser
Regnskapsstandarden IFRS 4 omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Pensjonskassens forsikringskontrakter omfattes av standarden. De regnskapsmessige avsetningene knyttet til forsikringskontrakter er i utgangspunktet forankret i norsk særlovgivning og er i det vesentlige i samsvar med IFRS 4. I overensstemmelse med forsikringsvirksomhetsloven blir pensjonskassens forvaltningskapital delt inn i en kundeportefølje og en selskapsportefølje.

Premiereserve
Premiereserve er kontantverdien av pensjonskassens samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler. Ved beregning av premiereserve benyttes dødelighetsgrunnlaget K2013. Pensjonskassen følger en opptrappingsplan til dette dødelighetsgrunnlaget i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet.

Pensjonskapital (innskudd)
Pensjonskapitalen hvor forpliktelsene er knyttet til verdien av innskuddspensjon, skal til enhver tid motsvare verdien av den investeringsportefølje som er tilordnet kontrakten.

Erstatningsavsetning
Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfelle som er inntruffet innen regnskapsårets slutt.

Tilleggsavsetninger
Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten. Tilleggsavsetninger kan normalt utgjøre inntil 12 % av premiereserven, og kan benyttes til dekning av fremtidig negativt finansresultat i forhold til pensjonskassens grunnlagsrente og visse typer endringer i det aktuarielle grunnlaget.

Kursreguleringsfond
Årets endringer i urealiserte verdier knyttet til investeringer vurdert til virkelig verdi i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfond og inngår således ikke i årets resultat. Dersom virkelig verdi av eiendelene i kollektivporteføljen viser et akkumulert netto urealisert tap settes kursreguleringsfondet til 0.

Premiefond
Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner.

Innskuddsfond
Innskuddsfond er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie.

Pensjonistenes overskuddsfond
Pensjonistenes overskuddsfond blir tilført pensjonistenes andel av overskuddet, og skal benyttes til å sikre regulering av løpende pensjoner med inntil den prosentvise økningen av folketrygdens grunnbeløp.
Pensjonistenes overskuddsfond avsettes på grunnlag av eventuell meravkastning utover grunnlagsrenten på pensjonistenes premiereserve, og skal følgende år benyttes til å regulere de løpende pensjoner.

Risikoutjevningsfond
Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningsfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Bevegelser i risikoutjevningsfondet føres som en resultatdisponering.

Annet

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta
Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.
Valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er søkt redusert med finansielle derivat.

Premieinntekter
Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Regnskapsmessig behandling av flytting
Fratrådte medlemmer uten straks begynnende pensjon får en oppsatt rettighet i pensjonskassen.

Skatt
Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt.
Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel. Utsatt skattefordel balanseføres dersom fremtidig skattepliktig inntekt sannsynliggjør en utnyttelse.
Formueskatt beregnes skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4. Skattesats for formuesskatt er 0,15 % for formue over TNOK 10. Formuesskatt føres imidlertid ikke på samme måte som skatt på ordinært resultat i resultatregnskaper, men inngår i andre kostnader i selskapsportefølje.

NOTE 2 - AKSJER OG ANDELER

Andeler i aksjefond
Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds-verdi	Mer-/ mindre-verdi
AAM Absolute Return H2N	71 188	7 200	5 653	-1 547
AKO Glob L/O CF2 H2N	22 000	22 000	25 950	3 950
Arctic Norwegian Equities II A	4 803	7 526	8 943	1 417
DI Norske Aksjer Institusjon 2	2 738	7 493	8 330	837
DNB TMT Absolute Return H2N	4 853	7 232	6 814	-417
Egerton Eq. Fund I NOK	116 733	18 001	24 322	6 321
Egerton L/S H2N	47 791	5 000	6 557	1 557
Egerton L/S H2N S1219	55 000	5 500	5 533	33
Keel Foghorn H2N Serie 1	66	7 200	7 345	145
KLP Aksje Global Indeks II	15 513	42 136	42 348	213
KLP Aksje Verden Indeks	3 659	10 916	12 655	1 739
KLP AksjeEuropa Indeks II	14 443	24 331	27 583	3 251
Nordea 1 Stable Emerging Markets Equity	19 614	12 297	12 580	282
Sector Glob Eq Kernel L/O H2N	10 214	9 387	9 963	576
TT Emerging Markets L/O	90 364	7 432	8 981	1 550
Sum andeler i aksjefond		**193 651**	**213 556**	**19 905**

Andeler i eiendomsfond
Tall i hele tusen

	Antall	Kostpris	Markeds-verdi	Mer-/ mindre-verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	137	83 377	89 997	6 620
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	1 378 995	823	909	86
Pareto Eiendomsfelleskap AS		99	122	23
Pareto Eiendomsfelleskap IS	97	9 268	12 088	2 820
Sum andeler i eiendomsfond		**93 567**	**103 116**	**9 549**

Total andel aksjer og andeler	**316 673**
Selskapsportefølje	14 818
Kollektivportefølje	82 002
Investeringsvalgportefølje	219 852

Aksjefond er bokført og verdsatt til markedspris.
Porteføljen forvaltes av pensjonskassen.

Alle finansielle plasseringer er regnskapsført til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

Risikoprofilen i aksjeporteføljen
Andelen norske aksjer av samlede investeringer var 2,7 % 01.01.2019 og 2,7 % 31.12.2019.
Laveste nivå var 2,6 % 31.08.2019, mens høyeste nivå var 2,7 % 31.12.2019.
Andelen internasjonale aksjer av samlede investeringer var 21,5 % 01.01.2019 og 22,4 % 31.12.2019.
Laveste nivå var 20,3 % 31.08.2019, mens høyeste nivå var 22,4 % 31.12.2019.

NOTE 3 - RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Andeler i obligasjonsfond
Tall i hele tusen

	Pålydende	Kostpris	Markeds-verdi	Mer-/ mindre-verdi
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid duration - Inst	1 048 390	102 117	105 422	3 305
AQR Global Aggregate	408 509	44 871	44 785	-86
Bluebay Glob HY M H2N	2 061	2 104	2 266	162
Bluebay Glob IG Agg M H2N	3 044	3 198	3 400	201
Bluebay IG Glob Agg H2N	24 139	25 506	27 615	2 109
DNB High Yield	8 417	8 972	9 214	242
DNB Obligasjon (III)	2 421	24 469	24 621	152
Nordea EM BF HBI NOK	25 945	20 419	22 333	1 915
Nordea FRN Pensjon	27 558	27 992	27 905	-87
Nordea Obligasjon II	10 365	12 749	12 587	-162
PIMCO Global Bond Fund	255 642	54 464	54 678	215
Templeton Glob Bond I USDH2N	1 123 616	12 075	11 978	-97
Sum andeler i obligasjonsfond		**338 936**	**346 805**	**7 869**

Total andel rentebærende verdipapirer	**346 805**
Selskapsportefølje	17 054
Kollektivportefølje	94 377
Investeringsvalgportefølje	235 374

Rente- og obligasjonsfond er bokført og verdsatt til markedspris.

Porteføljene forvaltes av pensjonskassen.

Alle finansielle plasseringer er regnskapsført til virkelig verdi med verdiendring over resultatet.

NOTE 4 - UTLÅN OG FORDRINGER

Tall i hele tusen

Bankinnskudd	16 237
Fordringer	33
Sum utlån og fordringer	**16 270**

Total andel utlån og fordringer	**16 270**
Selskapsportefølje	714
Kollektivportefølje	3 949
Investeringsvalgportefølje	11 608

Bundne midler på skattetrekkskontoen utgjorde TNOK 773 per 31.12.2019.

NOTE 5 - HIERARKIET, FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

Tall i hele tusen

	Nivå 1 Børsnoterte priser	Nivå 2 Observerbar input	Nivå 3 Ikke observerbar input	Balanseført verdi per 31.12
Aksjer og andeler	0	213 556	103 116	316 673
Rentebærende verdipapirer	0	346 805	0	346 805
Bank	0	16 270	0	16 270
Totalt	**0**	**576 632**	**103 116**	**679 748**

NOTE 6 - FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko
Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond.
Den finansielle risikoen omfatter markeds-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko. Gjeldende finansstrategi setter rammer for den løpende risikotagningen.

Markedsrisiko
Pensjonskassens største risiko anses å være markedsrisiko, dvs. risikoen for fall i eiendelens verdier. Markedsrisikoen knyttet til pensjonskassens investeringer estimeres ved bruk av definerte stressparametre for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer. Forholdet mellom markedsrisiko og bufferkapital følges løpende og uttrykkes gjennom måltallet "risikokapitalutnyttelse". Det er etablert et "trafikklys"-system som angir toleransegrenser i form av grønt, gult og rødt lys med tilhørende tiltak. Etter overgang til investeringsvalg inngår premiefondet i bufferkapitalen.

Renterisiko
Pensjonskassen har ved utgangen av 2019 investeringer i rentebærende papirer i de aktuelle porteføljer på ca MNOK 346,8. Pensjonskassenhadde en moderat renterisiko ved utgangen av året. Markedsverdivektet durasjon er på 4,2 år. Porteføljeverdien vil falle med ca MNOK 14,3 ved et parallelt skift i rentekurven på +1 %. Verdien vil stige tilsvarende ved et rentefall.

Kredittrisiko
Pensjonskassens kredittrisiko ansees som moderat. Kredittrisikoen styres gjennom rammer for største engasjement og rating. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor "investment grade". Premien innbetales forskuddsvis eller dekkes fra premiefondet slik at pensjonskassens kredittrisiko mot foretakene den er opprettet for, anses å være liten.

Valutarisiko
Alle plasseringer i utenlandske rentefond valutasikres. Det er investert i en valutasikret NOK klasse. Utenlandske aksjeplasseringer skal som hovedregel valutasikres.
Pensjonskassens netto tilgodehavende i norske kroner skal til enhver tid minst motsvare 70 % av de forsikringstekniske avsetninger. Pensjonskassen er pr. i dag eksponert for valutarisiko på deler av sine utenlandske aksjeinvesteringer.

Likviditetsrisiko
Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene anses å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har utarbeidet en egen likviditetsstrategi.

NOTE 7 - FORDRINGER

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Premiefordringer	73	78
Fordringer på forvalter	944	7 989
Andre fordringer	0	1 727
Sum fordringer	**1 017**	**9 794**

NOTE 8 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	210	237
Skyldig offentlige avgifter	428	417
Gjeld til andre	0	273
Sum avsetning for forpliktelser	**638**	**928**

NOTE 9 - SOLVENSMARGIN

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Innskutt kjernekapital	27 149	27 149
Opptjent egenkapital	7 914	6 910
Netto ansvarlig kapital	**35 063**	**34 059**
50% av risikoutjevningsfond	0	311
50% av tilleggsavsetning	15 038	3 330
Sum annen solvensmarginkapital	**15 038**	**3 642**
Solvensmarginkapital	**50 101**	**37 701**
Minstekrav til solvensmargin	**24 909**	**22 975**
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	201 %	164 %

NOTE 10 - SOLVENSKAPITAL OG SOLVENSKAPITALKRAV

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
SOLVENSKAPITAL		
Innskutt egenkapital	27 149	27 149
Opptjent egenkapital	7 914	6 910
Justering i avsetninger	-259	6 607
Effekt av overgangsregelen	211	0
Sum kapital gruppe 1	**35 014**	**40 667**
Risikoutjevningsfond	0	622
Sum kapital gruppe 2	**0**	**622**
Tilleggsavsetninger	30 075	6 661
Kursreguleringsfond	10 012	0
Premiefond for ytelsesbasert foretakspensjon med investeringsvalg	70 568	69 519
Korreksjon, beste estimat for død og uførhet som gir buffer ift. bokførte avsetninger	3 918	4 143
Samlet ansvarlig kapital	**149 588**	**121 611**
Samlet ansvarlig kapital uten overgangsregelen	**149 377**	**121 611**
SOLVENSKAPITALKRAV		
Markedsrisiko	111 317	90 658
Livsforsikringsrisiko	26 365	25 638
Helseforsikringsrisiko	0	0
Motpartsrisiko	1 277	1 716
Korrelasjonseffekter	-17 948	-17 309
Operasjonell risiko	2 828	2 472
Tapsabsorbering i utsatt skatt	-18 576	-15 476
Samlet solvenskapitalkrav	**105 262**	**87 698**
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	**44 326**	**33 913**
Solvenskapitaldekning	142 %	139 %
Uten overgangsregelen		
Overskudd/underskudd (+/-) av ansvarlig kapital	**44 115**	**33 913**
Solvenskapitaldekning	142 %	139 %

I ukene før regnskapsavleggelsen var det betydelige fall i aksjemarkedene. Solvenskapitaldekningen er i tillegg svekket ved fall i rentene som benyttes i beregningen. Foretakene har i mars skutt inn premietilskudd for å kompensere for det bortfall i bufferkapital som avsetningen til pensjonistenes overskuddsfond representerer.
Pensjonskassen har etablert handlingsregler for å styre risikoen for brudd på kapitalkravet, og følger utviklingen.

NOTE 11 - KAPITALAVKASTNING

	2019	2018	2017	2016	2015
Kapitalavkastning på investeringsvalgporteføljen					
Verdijustert avkastning	11,60 %	-1,61 %	8,80 %	6,00 %	1,20 %
Bokført avkastning	11,60 %	-1,61 %	8,80 %	6,00 %	1,20 %
Kapitalavkastning på kollektivporteføljen					
Verdijustert avkastning	11,60 %	-1,61 %	8,80 %	6,00 %	1,2 %
Bokført avkastning	5,20 %	-0,37 %	14,50 %	-1,00 %	-3,7 %
Kapitalavkastning på selskapsporteføljen					
Verdijustert avkastning	11,60 %	-1,61 %	8,80 %	6,00 %	1,20 %
Bokført avkastning	11,60 %	-1,61 %	8,80 %	6,00 %	1,20 %

Da det er felles forvaltning vil avkastningen være lik for porteføljene.

NOTE 12 - BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

Pensjonskassen forvalter tjenestepensjonsordninger for alle ansatte i foretakene
Norcem AS, HeidelbergCement Norway AS (HCN), Betong Sør AS, Betong Øst Trøndelag AS, Norbetong Pumping AS, Norbetong AS og NorStone AS.

Antall medlemmer i pensjonsordningene fordeler seg på:

	Ytelses-ordning	Inskudds-ordning
Aktive	128	444
Uførepensjonister	49	
Øvrige pensjonsmottakere	598	
Fripoliser	669	
Pensjonskapitalbevis		45
Total	**1 444**	**489**

HC Norge pensjonskasse forvalter både innskudds og ytelsespensjonsordninger.

Ytelsespensjonsordning:
Pensjonsordningene er ytelsesbasert med alderspensjonsnivå 60 % basert på beregnet folketrygd før levealdersjustering, og omfatter ytelser ved uførhet samt etter nærmere regler etterlatteytelser til ektefelle, registrert partner og barn.
Pensjonene reguleres i henhold til lov om foretakspensjon.
Pensjonsordningene forvaltes ifølge regelverket for investeringsvalg. Medlemmene betaler ikke tilskudd.
Etter at tidligere utløsningsselskap sa opp avtalen for utløsning av fripoliser for fratrådte, har pensjonskassen etter 31.12.2012 selv forvaltet fripoliser for fratrådte. Pålagte nye vilkår for uførepensjon ble innført fra 01.01.2017, og pensjonskassen forvalter fripolisene for tidligere opptjent rett.
Mindre utløsningsbeløp er overført livsforsikringsselskap i henhold til lov om foretakspensjon § 4-7.

Innskuddspensjonsordning:
Pensjonsordningen forvaltes med investeringsvalg etter lov om innskuddspensjon.
De ansatte kan selv velge mellom flere risikoprofiler.
Innskuddssatsen er satt til 6% av lønn mellom 0 og 7,1 G og 16% av lønn mellom 7,1 og 12 G
Etter nærmere regler ytes pensjon ved uførhet, etterlatte - og barnepensjon. Disse risikoytelsene er uten fripoliseopptjening.

NOTE 13 - VIRKNINGEN AV ENDRINGER I FORUTSETNINGER I PENSJONSORDNINGEN

Effekten av en umiddelbar 25 % økning i uførehyppigheten vil med dagens bestand innebære en belastning på TNOK 774 på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 % i uførehyppigheten vil være en økning i premiereserven på TNOK 1 042. Tilsvarende vil en permanent 10 % reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i premiereserven på MNOK 12,829.

NOTE 14 - ENDRINGER I FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSER - KOLLEKTIVPORTEFØLJE

Tall i hele tusen

	Premie-reserve	Tilleggs-avsetninger	Kursreg. fond
1. Inngående balanse	**143 116**	**6 641**	**0**
2. Resultatføre endringer i forsikringsforpliktelser			
2.1. Netto resultatførte avsetninger	18 143	2 414	10 012
2.2. Overskudd på avkastningsresultatet	86		
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	-84		
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	**18 145**	**2 414**	**10 012**
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser			
3.1. Overføringer mellom fond			
3.2. Overføringer til/fra pensjonsforetaket			
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	**0**	**0**	**0**
4. Utgående balanse	**161 261**	**9 055**	**10 012**

NOTE 15 - ENDRINGER I FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSER - INVESTERINGSVALGPORTEFØLJE

Tall i hele tusen

	Pensjons-kapital mv.	Tilleggs-avsetninger	Premiefond	POF	Innskudds-fond
1. Inngående balanse	**355 456**	**20**	**69 245**	**0**	**274**
2. Resultatføre endringer i forsikringsforpliktelser					
2.1. Netto resultatførte avsetninger	19 790	21 000			
2.2. Avkastningsresultat tilordnet kontrakter med garanterte ytelser			6 417		
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene					
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	**19 790**	**21 000**	**6 417**	**0**	**0**
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser					
3.1. Overføringer mellom fond					
3.2. Overføring til/fra pensjonsforetaket			-7 242		1 874
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	**0**	**0**	**-7 242**	**0**	**1 874**
4. Utgående balanse	**375 246**	**21 020**	**68 420**	**0**	**2 148**

NOTE 16 - PREMIEFOND OG INNSKUDDSFOND

PREMIEFOND

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
Premiefond 01.01.	**69 245**	**24 678**	**32 174**	**28 902**	**29 499**
Innbetalt til premiefond	15 000	66 828	3 594	16 500	38 358
Overført fra andre ordninger	0	0	0	94	0
Belastet premie	-22 274	-26 481	-32 207	-29 043	-37 933
Fordring premie	32	-2 628	1 602	1 066	0
Tilført ved AAP	0	0	22	62	49
Garantert rente	0	1 009	534	534	665
Overført fra POF	0	11 352	5 838	0	6 266
Overskuddsdisponering	6 417	6	13 122	14 058	0
Dekning av negativ renteresultat	0	-5 520	0	0	-8 002
Premiefond 31.12.	**68 420**	**69 245**	**24 678**	**32 174**	**28 902**

Fordeling premiefond per medlemsselskap

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
Norcem AS	30 147	34 957	13 160	17 161	12 993
HeidelbergCement Norway AS	19 145	16 977	8 307	13 343	10 741
Betong Sør AS	154	141	48	83	246
Norbetong Pumping AS	154	209	288	19	85
Norbetong AS	14 540	11 983	1 756	877	2 145
NorStone AS	4 279	4 976	1 119	691	2 692
Betong Øst-Trøndelag AS	0	3	0	0	0
Premiefond 31.12	**68 420**	**69 245**	**24 678**	**32 174**	**28 902**

Premiefondet per 31.12.2019 utgjør 307 % av årets premie på TNOK 22 274.

INNSKUDDSFOND

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Innskuddsfond 01.01.	**274**	**0**
Innbetalt til innskuddsfond	15 974	13 982
Belastet premie	-14 096	-13 745
Fordring premie	-4	37
Innskuddsfond 31.12.	**2 148**	**274**

Fordeling innskuddsfond per medlemsselskap

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Norcem AS	1 518	93
HeidelbergCement Norway AS	203	27
Betong Sør AS	0	0
Norbetong Pumping AS	37	0
Norbetong AS	196	88
NorStone AS	109	0
Betong Øst-Trøndelag AS	84	67
Innskuddsfond 31.12.	**2 148**	**274**

Innskuddsfondet per 31.12.2019 utgjør 15 % av årets premie på TNOK 14 096.

NOTE 17 - PENSJONISTENES OVERSKUDDSFOND

Fordeling POF per medlemsselskap

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
Norcem AS	0	0	6 495	3 905	0
HeidelbergCement Norway AS	0	0	2 262	506	0
Betong Sør AS	0	0	18	17	0
Norbetong Pumping AS	0	0	16	0	0
Norbetong AS	0	0	1 507	672	0
NorStone AS	0	0	961	699	0
Pensjonistenes overskuddsfond	**0**	**0**	**11 259**	**5 799**	**0**

NOTE 18 - SPESIFIKASJON AV PREMIEINNTEKTER

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Brutto forsikringsteknisk premie	25 486	21 667
Sparepremie	3 698	13 745
Administrasjonspremie	4 069	1 696
Premie for rentegaranti	3 118	3 118
Sum forfalt premie	**36 370**	**40 226**

NOTE 19 - GJENFORSIKRING

Pensjonskassen har inngått katastrofereassuranseavtale med SCOR Sweden Re. Forsikringen dekker avsetninger ved død og uførhet etter nærmere regler, forårsaket av en hendelse der to eller flere personer dør eller blir ufør. Pensjonskassens egenandel er MNOK 1. Øvre grense er MNOK 50 per skadebegivenhet.
Premie for 2019 var NOK 45 000.

NOTE 20 - OVERFØRINGER TIL ANDRE PENSJONSINNRETNINGER

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Overført pensjonskapital til andre	27	2 622
Overført andre avsetninger til andre	0	90
Sum overført til andre	**27**	**2 712**

NOTE 21 - SPESIFIKASJON AV UTBETALTE PENSJONER

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Alderspensjoner	13 571	14 287
Uførepensjoner	1 293	1 009
Etterlattepensjoner	4 277	3 958
Barnepensjoner	46	53
Sum pensjoner	**19 187**	**19 306**

NOTE 22 - FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Kundeportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	202	387
Honorar administrasjon og daglig ledelse	2 700	2 568
Honorar administrasjon øvrig	0	0
Honorar lovpålagt revisjon inkl.mva	159	158
Honorar revisor andre tjenester utenfor revisjon inkl. mva	0	0
Styrehonorar, inkl AGA	107	103
Kontingent, inkl. finanstilsynsavgift	19	16
Andre administrative kostnader	92	87
Sum administrasjonskostnader kundeportefølje	**3 277**	**3 320**

Selskapsportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	12	25
Andre administrative kostnader	0	0
Sum administrasjonskostnader selskapsportefølje	**12**	**25**

NOTE 23 - RESULTATANALYSE OG OVERSKUDDSDELING

Tall i hele tusen				**2019**	**2018**
	Ytelse	**Fripoliser**	**Innskudd**	**Totalt**	**Totalt**
Risikoresultat før reassuranse	**-2 888**	**-72**	**0**	**-2 960**	**6 077**
Reassuranse premie	-32	-13	0	-45	-45
Reassuranseresultat	**-32**	**-13**	**0**	**-45**	**-45**
Risikoresultat	**-2 920**	**-85**	**0**	**-3 005**	**6 032**
Renteresultat					
Netto finansinntekter	37 700	16 944	4 337	58 981	-7 172
(Til)/fra Kursreguleringsfond		-10 012		-10 012	822
Sum garanterte renter reserve	-10 274	-4 243	-4 337	-18 854	-13 629
Garanterte renter premiefond				0	-1 103
Renteresultat	**27 426**	**2 690**	**0**	**30 116**	**-21 082**
Administrasjonsresultat					
Resultat administrasjonsreserve	2 023	0	343	2 366	2 849
Resultat driftskostnader inkl forvaltningskostnader	-1 619	-228	-289	-2 136	-3 320
Administrasjonsresultat	**404**	**-228**	**54**	**230**	**-471**
Samlet resultat	**24 910**	**2 377**	**54**	**27 341**	**-15 520**
Premie for renterisiko	3 118			3 118	3 118
Netto resultat	**28 028**	**2 377**	**54**	**30 458**	**-12 403**
Disponering av tekniske resultater					
fra/til premiefond	-6 417	0	0	-6 417	5 514
til premiereserve		-2	0	-2	-232
til tilleggsavsetnginger	-21 000	-2 604	0	-23 604	14 600
til oppreservering	-4 802	-596		-5 398	-6 893
Resultat teknisk regnskap etter disponeringer over	**-4 192**	**-825**	**54**	**-4 963**	**587**
Teknisk resultat fra regnskap				-4 963	587
Ikke-teknisk resultat				3 246	-443
Resultat før skatt				**-1 717**	**144**
Skattekostnad				2 099	10
Totalt resultat				**381**	**154**
Disponert til/fra risikoutjevningsfond				631	-237
Avkastning på risikoutjevningsfond				-9	0
Disponert til/fra egenkapital				-1 004	83

NOTE 24 - SKATT

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

Tall i hele tusen	**2019**	**2018**
Resultat før skattekostnader	-1 717	144
+/- Permanente forskjeller	-336	-6 191
+/- Verdiendringer investeringer selskapsporteføljen	-2 057	6 799
Benyttet fremførbart underskudd	0	-752
= Grunnlag for årets skattekostnad	**-4 111**	**0**
Forskjeller som inngår i grunnlag utsatt skatt/skattefordel	889	197
Fremførbart underskudd	-10 428	-6 249
= Grunnlag for årets utsatt skatt	**-9 539**	**-6 053**
Beregnet utsatt skattefordel	**-2 099**	**0**
Grunnlag formueskatt	**-4 112**	**-2 447**
Årets avsatte betalbare skatt	0	0
Endring utsatt skattefordel	-2 099	0
Avvik/endring i skatt fra tidligere år	0	-10
Årets skattekostnad	**-2 099**	**-10**

Beregnet utsatt skattefordel er ført som en eiendel i balansens post 4.3 Eiendeler ved skatt på grunnlag av at pensjonskassen over tid forventer at netto resultat fra teknisk regnskap, samt at avkastning fra rentebærende verdipapirer i selskapsporteføljen vil medføre skattemessige overskudd som kan utnyttes mot nåværende skatteposisjoner.

NOTE 25 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Pensjonskassen har mottatt innbetaling til premiefond/premie fra sine medlemselskap i 2019 på TNOK 15 000.

HeidelbergCement Norway AS	9 000
Norbetong AS	5 000
NorStone AS	1 000
Sum	**15 000**

NOTE 26 - ANSATTE, YTELSER OG LÅN TIL LEDENDE PERSONER

Det var ingen ansatte i pensjonskassen i 2019.

Honorar til styremedlemmer for 2019 utgjorde TNOK 99.
Honorar er for medlemsvalgte styremedlemmer kr 12 000 fast pr år, for medlemsvalgte varamedlemmer kr 3 000 pr deltatt møte og for eksternt styremedlem kr 45 000 per år.
Styrehonorar er utbetalt til:

Tom Jacobsen	Styremedlem	12 000
John Even Pedersen	Styremedlem	12 000
Sigrun Kjær Bremseth	Styremedlem	12 000
Anne-Marit Eriksen	Styremedlem	12 000
Nelly Haug	Varamedlem	6 000
Kristin Tosseviken	Styremedlem	45 000

Administrasjonshonorar til Gabler Pensjonstjenester AS inkluderer arbeid utført av daglig leder i pensjonskassen. Daglig leder er ansatt i Gabler Pensjonstjenester AS og mottar ikke godtgjørelse direkte fra pensjonskassen.

Ingen medlemmer i styret eller andre har avtale om bonus, lån, overskuddsdeling, opsjoner eller andre fordeler fra pensjonskassen, ut over styrehonorar og ytelser fra tjenestepensjonsordningen som pensjonskassen administrerer.

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, NO-0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i HC Norge pensjonskasse

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for HC Norge pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonskassen i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i pensjonskassens årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle pensjonskassen eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

Penneo Dokumentnøkkel: PG2P6-3GF0Q-SP2LM-ISAL5-6IXYB-TWWJW

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll;
- vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonskassens evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 28. mars 2020

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

ERNST & YOUNG AS

Knut Aker
statsautorisert revisor

Penneo Dokumentnøkkel: PG2P6-3GF0Q-SP2LM-ISAL5-6IXYB-TWWJW

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Knut Embret Aker
Statsautorisert revisor
På vegne av: Ernst & Young AS
Serienummer: 9578-5993-4-2704737
IP: 89.11.xxx.xxx
2020-03-28 13:14:32Z

bankID

Penneo Dokumentnøkkel: PG2P6-3GF0Q-SP2LM-ISAL5-6IXYB-TWWJW

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er orginalen?
Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - **https://penneo.com/validate**